

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Rutsche a soudců JUDr. Marcely Sedmíkové a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci žalobce : **Penny Market s.r.o.**, se sídlem Počernická 257, Radonice, zast. Mgr. Janem Maršálem, advokátem advokátní kanceláře AK Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o., se sídlem Sokolovská 49/5, Praha 8, proti žalované : **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Květná 15, Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 22. ledna 2014, č.j. BH949-35/27/9/2012-SŘ, **t a k t o**:

- I. **Rozhodnutí žalované ze dne 22. ledna 2014, č.j. BH949-35/27/9/2012-SŘ, a rozhodnutí Státní zemědělské a potravinářské inspekce, inspektorátu v Hradci Králové, ze dne 3. února 2012, č.j. DA610-21/309/6/2011-SŘ, se zrušují a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 15. 342,- Kč k rukám Mgr. Jana Maršála, advokáta advokátní kanceláře AK Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o., se sídlem Sokolovská 49/5, Praha 8, a to do deseti dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

Žalobce podal včas žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne ze dne 22. ledna 2014, č.j. BH949-35/27/9/2012-SŘ, kterým změnila rozhodnutí inspektorátu v Hradci Králové ze dne 3. 2. 2012, č.j. DA610-21/309/6/2011-SŘ, a to ve výroku o vině a ve výroku o uložené sankci. Změna spočívala v přesnější specifikaci skutkové podstaty správního deliktu, který měl žalobce spáchat, výše pokuty změně nepodléhala. Zbývající výroky prvoinstančního rozhodnutí žalovaná potvrdila.

Protiprávního jednání se žalobce měl dopustit tím, že dne 20. 7. 2011 v jedné ze svých provozoven uvedl do oběhu 7 kusů potravin označených jako „ROYAL KITCHEN Med lesní á 500 g s DMT 30.03.17, šarže L.30-03.14“ (dále také jen „Výrobek“), které obsahovaly dle Protokolu analýzy č. 1108020176B ze dne 26. 9. 2011 cizí enzym beta/gama-amyláz v množství 21,8 jednotek/kg, když tento enzym se v medu nevyskytuje, čímž tyto potraviny nevyhověly specifikaci čistého medu, když podle § 7 písm. a) vyhlášky č. 76/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro přírodní sladidla, med, cukrovinky, kakaový prášek a směsi kakaa s cukrem, čokoládu a čokoládové bonbony, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Vyhláška“), se medem rozumí potravina přírodního sacharidového charakteru, složená převážně z glukózy, fruktózy, organických kyselin, enzymů a pevných částic zachycených při sběru sladkých šťáv květů rostlin (nektar), výměšků hmyzu na povrchu rostlin (medovice), nebo na živých částech rostlin včelami (*Apis mellifera*), které sbírají, přetvářejí, kombinují se svými specifickými látkami, uskladňují a nechávají dehydratovat a zrát v plástech, a dle § 10 odst. 1 uvedené vyhlášky do medu nesmí být přidány, s výjimkou jiného druhu medu, žádné jiné látky včetně přídatných látek. Dále bylo zjištěno, že ve dnech 4. 4. 2011, 5. 4. 2011 a 6. 4. 2011 bylo žalobcem odebráno a následně v rámci jeho obchodní sítě do oběhu uváděno dalších 16 409 kusů uvedené potraviny. Žalovaná tak dospěla k závěru, že označení dané potraviny názvem „med“ bylo nepravdivé a uvádělo spotřebitele v omyl, čímž došlo k porušení zákazu stanoveného v čl. 16 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin, v platném znění, podle něhož nesmí označování potravin uvádět spotřebitele v omyl, a k naplnění skutkové podstaty správního deliktu dle § 17 odst. 2 písm. b) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o potravinách“). Za toto jednání byla žalobci uložena pokuta 100.000,- Kč.

II. Obsah žaloby

Žalobce strukturalizoval své žalobní námitky do několika skupin:

A. Žalovaná neprokázala, že by v medu, natož celé šarži, byly přítomny medu cizí látky.

Za zásadní považoval žalobce spor o otázku, zda enzym beta amyláza je medu vlastní, resp. přírodní látka. Konstatoval (s odkazem na webové stránky <http://cs.wikipedia.org>), že v souladu s dosavadními poznatky vědy, a to jak v rovině teoretické (tj. teoretické dělení enzymů), tak v rovině aplikační (tj. zjišťování přítomnosti enzymů v medu dosud všeobecně uznávanými metodami AOAC atd.), má zato, že:

„Amyláza je enzym, který zajišťuje štěpení škrobu na jednodušší sacharidy. Amyláza patří mezi hydrolázy. Amyláza je první enzym, který byl nalezen, poprvé izolován pod jménem diastáza Anselmem Payenem roku 1833. Existují tři typy amylázy: α -amyláza, β -amyláza a γ -amyláza.“

Žalovaná však, zcela v rozporu s výše uvedeným dělením, „vytvořila“ novotvar, pojem označující spojení dvou enzymů, a to beta/gama–amyláza, když tvrdí, že enzym beta/gama amyláza se v medu přirozeně nevyskytuje.

Dále žalobce uvedl, že není pravdou, že med přirozeně neobsahuje enzym beta amyláza, ani že by na tomto závěru existovala obecná vědecká shoda. Pokud by tomu tak bylo, bylo by obecně zavedeno plošné testování přítomnosti tohoto enzymu schválenými metodami. Již ze samotné definice medu v § 7 odst. a) Vyhlášky vyplývá předpoklad více enzymů (nejen tedy alfa amylázy). Jinými slovy, definice medu připouští přítomnost více druhů enzymů, a proto je zužující výklad žalované v rozporu se zákonem, resp. Vyhláškou.

S ohledem na vše shora uvedené měl žalobce zato, že žalovaná (opět) neprokázala správnost svého tvrzení ohledně výskytu beta amylázy, tzn. nebylo prokázáno, že by v medu byly obsaženy medu cizí látky. Ze závěrů žalované ani není zřejmé, kolik jednotek beta amylázy a kolik jednotek gama amylázy mělo být v medu, který žalobce uváděl na trh, zjištěno.

Interpretaci názorů odborné veřejnosti na danou problematiku, jak ji provedla žalovaná v odůvodnění svého rozhodnutí, považoval za účelovou. Pokud z názorů odborné veřejnosti plyne, že „*amyláza v medu je alfa amyláza a pochází ze včel*“ nebo „*pyl a nektar nejsou zdrojem amylázy pocházející ze slinných žláz včel*“, pak je takové tvrzení nepochybně pravdivé, avšak nijak nevylučuje, že se v medu nachází také beta amyláza. Naopak z uvedených citací plyne, že na přítomnosti beta amylázy v medu jsou rozdílné názory, když také autoři, kteří se přiklonili k názoru, že beta amyláza se v medu zřejmě nevyskytuje, tento názor založili na zkoumání amylázy získané z medu a preparátu beta amylázy získaného z rostlin, když konstatují, že se tyto látky chovaly odlišně, resp. konstatují, že „*odlišné chování při filtraci naznačuje, že by v izolované amyláze z medu neměla být beta amyláza přítomna*“.

K otázce „zastaralosti“ odborných názorů uvedených žalobcem přiložil k žalobě článek, v němž významný odborník J. W. White uvádí stejný názor o přirozeném výskytu beta amylázy v medu i v roce 2000. Současně žalobce založil český překlad dříve založené kapitoly o amylázách z jeho předchozího článku.

Podle žalobce je zcela nepřipustné, aby žalovaná dospěla k názoru, že spáchal správní delikt uvádění spotřebitele v omyl tím, že výrobek, který obsahuje beta amylázu, uvádí do oběhu pod označením med, když toto zjištění opírá o jednu

z dostupných vědeckých teorií, jejíž závěry mohou být navíc interpretovány různými způsoby. Žalovaná tak sice rozhojnila odůvodnění svého závěru, že „přirozený výskyt beta amylázy v medu je vyloučen“, nicméně pochybnosti o správnosti svého závěru minimálně neodstranila, resp. neprokázala, že by zde byla (jednoznačná) shoda na tom, že beta amyláza není medu vlastní látka. Vzhledem k tomu, že dosud panovala shoda na tom, že tato látka medu vlastní je, je možné dát žalované za pravdu pouze v tom, že se objevily i názory odlišné, nicméně dle žalobce je nutné konstatovat, že jejich správnost nebyla prokázána.

Žalobce tak trval na tom, že není prokázáno, že beta amyláza není látka přírodního původu, a proto pokud je v medu obsažena, pak není možné tvrdit, že byla do medu přidána, resp. že se beta amyláza v medu přirozeně nevyskytuje.

B. Žalovaná zkoumala hledisko pravosti medu laboratorním rozbořem, při jehož provádění byla aplikována metoda, která není povolená, když navíc výsledku nebylo dosaženo dvěma souběžnými stanoveními.

Žalobce zdůraznil, že za účelem zkoumání pravosti medu byly vytvořeny a používány metody Codexu Alimentarius, když podle těchto metod, produkt uváděný žalobcem na trh, definici (pravého, čistého, nefalšovaného...) medu nepochybně splňuje. Ani případným přidáním enzymů med falšovat nelze (enzymy mají jiné senzorké vlastnosti a není jimi možné med nahradit, zvláště ne ve zjištěném množství). Zkoumaným parametrem je i zde zkoumání přidaného cukru, pro což jsou ovšem stanoveny harmonizované metody a jiné metody dle čl. 11 odst. 1 nařízení č. 882/2004/ES použít nelze. Tento požadavek nelze účelově obcházet tvrzením, že existují jakési specifické (tedy dosud neověřené) metody falšování, které odůvodňují použití neharmonizovaných metod – pak by citované nařízení zcela ztratilo smysl.

K tvrzení žalované, že metoda AOAC 977.20 (aktualizovaná metodou AOAC 998.18) a metoda AOAC 991.41 (aktualizovaná metodou AOAC 998.12) nejsou schopny odhalit přídavek C-3 cukrů, přídavek medu cizích enzymů beta/gama amyláz nebo přídavek invertovaného cukru, žalobce uvedl, že v medu, který uváděl do oběhu, nebyly zjištěny C-3 cukry ani přídavek invertovaného cukru, ale dle tvrzení žalované „beta/gama amylázy“. Na základě tohoto zjištění pak laboratoř Intertek učinila závěr, že: *„Byla zjištěna výrazná aktivita cizích enzymů beta/gama amyláz. To mohlo být indikací přidání beta/gama amyláz nebo invertovaného cukrového sirupu.“* Dle žalobce tak sama laboratoř není schopna jednoznačně interpretovat zjištění beta/gama amyláz v medu. Jako jednu z možných variant uvádí možné přidání beta/gama amyláz nebo invertovaného cukrového sirupu do medu. Žádný jistý závěr však z uvedeného posouzení nevyplynul.

Užití podmiňovacího způsobu spolu s výrazem *indikace* směřuje k tomu, že analýza je pouze orientační a její výsledek je nutné ověřit prostřednictvím dalších analýz. SZPI přitom při kontrole pořídila i analýzu falšování medu pomocí izotopového rozboru, o níž byl vyhotoven protokol č. 1107280367. V tomto protokolu je uveden jednoznačný (a nepodmíněný) závěr, že med vyhovuje specifikacím čistého medu a že cizí cukry v medu nebyly detekovány. Stejná informace je pak uvedena i v protokole o kontrole SZPI č. P109-61030/11. Protokoly analýz č.

1108020176B a č. 1107280367 si tak co do závěru o možném falšování medu navzájem odporují.

Dle žalobce je pravdou, že vyhláška č. 211/2004 Sb. explicitně nepožaduje, aby výsledky dílčích zkoušek byly uvedeny v protokolu. Nicméně na námitku účastníka je žalovaná povinna v řízení prokázat, že požadavky vyhlášky č. 211/2004 Sb. byly dodrženy. Požadavky vyhlášky č. 211/2004 Sb. se přitom týkají především žalované, která je povinna zajistit, aby protokoly, které v rámci státního dozoru pořizuje, byly v souladu s českými předpisy, tj. aby byly použitelné na území České republiky. Názor, že se vyhláška v rámci řízení českého kontrolního subjektu nevztahuje na laboratoř Intertek, protože je německá, je dle žalobce nesprávný. Přestože má nařízení aplikační přednost, případná přísnější úprava vnitrostátního předpisu (v tomto případě vyhlášky č. 211/2004 Sb.) se v rámci tuzemského řízení jistě aplikovat bude.

K problematice medu Metcalfa žalobce uvedl, že žalovaná je vázána zásadou materiální pravdy. Je sama povinna zjistit, o jaký med se jedná a jaké vlastnosti má splňovat. Žalobce vznesl námitku, že podle jasného tvrzení laboratoře Intertek nelze výsledky enzymatické zkoušky vztáhnout na med Metcalfa, a bylo na žalované, aby tuto námitku vyvrátila a prokázala, že pokud byla daná metoda použita, že výrobek rovněž neobsahuje ani z části med typu Metcalfa.

Dle žalobce tak metoda PM DE01_115 (a) nevyhovuje čl. 11 písm. b) Nařízení č. 882/2004/ES, a proto nemá být použita ke zjišťování pravosti medu, resp. není k tomuto zjištění způsobilá. K prokazování pravosti medu proto měly být použity, resp. mohou být používány, pouze výše specifikované metody Codexu Alimentarius, a proto žalovaná nemohla přistoupit k využití metody neharmonizované.

Dále žalobce vyjádřil názor, že laboratoř Intertek nebyla řádně pověřena k provádění předmětného typu kontrol. Z ustanovení čl. 41 a násl. Nařízení č. 882/2004/ES podle názoru žalobce vyplývá, že vedle obsahových náležitostí vyplývajících z čl. 5 nařízení (tj. zejména specifikace konkrétních úkolů, jichž se pověření týká) je nutné pověření také doručit pověřovanému subjektu a získat jeho souhlas s takovým pověřením. Pouhé uvedení laboratoře v „Jednotném integrovaném víceletém vnitrostátním plánu kontrol ČR 2010-2012“, který má pouze evidenční povahu, nelze považovat za pověření v právním smyslu. Žalobce tedy k zákonnosti rozborů namítl, že pověření laboratoře Intertek k provedení předmětných rozborů v době provedení laboratorní kontroly neexistovalo.

C. Nebylo prokázáno, že by žalobce spáchal správní delikt.

Žalobce uvedl, že se brání tomu, aby byl uznán vinným ze spáchání správního deliktu na základě jedné z možných vědeckých teorií. Dle něho je totiž především úkolem správního orgánu, resp. soudu, aby posoudil, zda se žalobce dopustil protiprávního jednání, kterým naplnil skutkovou podstatu správního deliktu. Vyjádřil přesvědčení, že správní delikt uvádění spotřebitele v omyl nespáchal, resp. nebylo prokázáno, že by uváděl na trh potravinu, která byla označena jako med, ačkoli údajně definici medu nesplňovala, jelikož do ní byly údajně přidány medu cizí látky.

K tomu žalobce poukázal na zásadu presumpce neviny, jež je obsažená v Listině základních práv a svobod, když tato zásada se použije i na rozhodování o spáchání správního deliktu.

D. Zákonná definice medu.

V závěrečné námitce žalobce zdůraznil nutnost důsledného rozlišování dvou právně zcela rozdílných situací:

- a) použití označení „med“ pro potravinu, která medem není, protože nesplňuje definici dle § 7 písm. a) Vyhlášky, který zní: *„Pro účely této vyhlášky se rozumí medem - potravina přírodního sacharidového charakteru, složená převážně z glukózy, fruktózy, organických kyselin, enzymů a pevných částic zachycených při sběru sladkých šťáv květů rostlin (nektar), výměšků hmyzu na povrchu rostlin (medovice), nebo na živých částech rostlin včelami (Apis mellifera), které sbírají, přetvářejí, kombinují se svými specifickými látkami, uskladňují a nechávají dehydratovat a zrát v plástech“* nebo
- b) nabízení medu, který z různých důvodů nesplňuje jakostní parametry pro med stanovené (např. z důvodu jiných fyzikálně chemických vlastností, čerstvosti, sensorických vlastností apod.) nebo nedovoleného přidání jiných látek, když v takovém případě jde z hlediska shora uvedené definice stále o med, ale jeho horší jakost nedovoluje prodej spotřebitelům. Tuto situaci upravuje § 10 citované Vyhlášky.

Podle názoru žalobce je v daném případě jednoznačné, že k situaci uvedené výše ad a) nedošlo a žádné zjištění ani důkazy vedené žalovanou neprokazují, že by nebyla naplněna definice zkoumaného vzorku jako medu dle § 7 Vyhlášky. Veškerá zjištění žalované se týkají výhradně zkoumání toho, zda jsou splněny jakostní parametry, resp. zda zjištěná hodnota beta/gama amyláz má přírodní původ nebo byla do medu přidána. Výsledek laboratorní analýzy na základě zjištěné aktivity beta/gama amylázy uvádí, že toto může být (tedy nikoli je, ale může být) příznakem přidání beta/gama amylázy nebo invertovaného cukrového sirupu získaného pomocí užití těchto enzymů. Tímto žalovaná nepřímo dovozuje, že došlo k přidání cukrového sirupu k medu a tím mělo dojít k porušení § 10 odst. 1 Vyhlášky.

Závěrem zkoumání žalované tak mohlo být pouze zjištění o přidání jiných látek do medu a tedy nesplnění jakostních požadavků dle § 10 odst. 1 Vyhlášky. Takový výrobek by splňoval definici dle jejího § 7 písm. a), ale jeho jakost by nevyhovovala zákonným požadavkům. V takovém případě ale nelze učinit na základě zjištěných skutečností závěr o nesprávném označení potravin nebo o uvedení spotřebitele v omyl, jak činí žalovaná. Ke spáchání správního deliktu tímto způsobem nemohlo dojít a je nesprávný závěr o tom, že byl Výrobek nepravdivě označen jako med. Stejně tak nelze tedy dospět k závěru o porušení článku 16 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 a nemohlo dojít ani ke spáchání správního deliktu dle § 17 odst. 2 písm. b) zákona o potravinách.

Závěrem žaloby proto žalobce navrhl, aby krajský soud zrušil jak rozhodnutí žalované, tak rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

III. Vyjádření žalované k žalobě

Ad A. K prvnímu žalobnímu bodu žalovaná uvedla, že cituje-li žalobce definici amylázy z internetových zdrojů, a to z Wikipedie, resp. z Wikiskript, jedná se toliko o obecnou definici amylázy, která nijak neosvětluje fakt, která z amyláz je přirozeně přítomna v medu. Navíc se na rozdíl od publikací uváděných správními orgány obou stupňů, které lze považovat za relevantní zdroje informací, jedná o údaje, které nebyly podrobeny oponentskému řízení vědeckými autoritami.

Používá-li žalovaná v napadeném rozhodnutí pojem „enzym beta/gama-amyláza“, nejedná se o novotvar jí vytvořený, nýbrž vychází z pojmů „aktivita beta/gama-amylázy“, resp. „aktivita cizích enzymů beta/gama-amyláz“, uvedených v protokolu analýzy laboratoře Intertek č. 1108020176B ze dne 26. 9. 2011. Z tohoto protokolu vyplývá, že v předmětném vzorku byla zjištěna výrazná aktivita enzymů beta/gama-amyláz (v množství 21,8 jednotek/kg - 21,8 U/kg). Je přitom zřejmé, že se jedná o enzymy dva, a to beta-amylázu a gama-amylázu. V protokolu analýzy a následně ani v rozhodnutích správních orgánů obou stupňů není přesně uvedeno, kolik bylo ve vzorku zjištěno jednotek beta-amylázy a kolik jednotek gama-amylázy. Přesné množství každého z těchto enzymů jednotlivě nelze analýzou zjistit, a nebylo by to dle názoru žalované ani efektivní, když pouhá přítomnost těchto enzymů svědčí o porušení právních předpisů. Východiskem pro závěr o porušení právních předpisů totiž je, že oba shora uvedené enzymy jsou v medu cizí.

Ohledně nemožnosti přirozeného výskytu enzymu gama-amylázy, který je v medu enzymem cizorodým, není mezi žalobcem a žalovanou sporu, o čemž svědčí již vyjádření žalobce ze dne 15. 12. 2011 k zahájenému správnímu řízení. Žalovaná konstatovala, že v napadeném rozhodnutí je dostatečným způsobem zargumentován i závěr, že v medu je vyloučen rovněž přirozený výskyt beta-amylázy. Odkázala proto na odůvodnění napadeného rozhodnutí, str. 11-13, kde citovala z názorů odborníků (M. Stadelmeierová, K.-G. Bergner: „Proteine des Bienenhonigs VII. Eigenschaften und Herkunft der Honigamylase“, Zeitschrift für Lebensmittel-Untersuchung und Forschung - „Proteiny včelích medů VII. Vlastnosti a původ amylázy v medu“, z roku 1986; nebo S. Babacan, A.G. Rand: „Purification of Amylase from Honey“, Journal of Food Science - „Purifikace amylázy z medu“, z roku 2005).

Odmítla tvrzení žalobce, že by názory odborné veřejnosti vykládala účelovým způsobem. Publikace „Purifikace amylázy z medu“ popisuje případ, kdy bylo tzv. TLC metodou (metoda chromatografie na tenké vrstvě) prokazováno, zda purifikovaná amyláza z medu odpovídá alfa nebo beta amyláze, popř. obsahuje-li oba typy amyláz. Z výsledků zkoušek, které jsou v předmětné publikaci uvedeny jako Figure 6 je jasné, že purifikovaná amyláza z medu (honey amylase) odpovídá komerční alfa-amyláze. K tomuto tvrzení přiložila žalovaná rovněž obrázek zmíněné chromatografie. Díky tomu, že M. Stadelmeierová a K.-G. Bergner jako autoři publikace „Proteiny včelích medů VII. Vlastnosti a původ amylázy v medu“ skutečně izolovali amylázu z medu, mohla být tato izolovaná amyláza podrobena různým porovnáním. Závěrem jedné studie, a to chování čistého preparátu beta-amylázy

(pocházející z plodu rostliny *Ipomoea batatas*) a skutečně izolované amylázy z medu při ultrafiltraci je to, že v izolované amyláze z medu není přítomna beta-amyláza. Tento závěr byl potvrzen výsledkem druhého zcela odlišného zkoumání. Výsledkem tohoto druhého zkoumání, a to zkoumání degradačních produktů škrobu, bylo potvrzeno, že v případě amyláz z medu se jedná o alfa-amylázy.

Ohledně skutečnosti, že jako nevyhovující byla označena celá šarže potravin, žalovaná odkázala na definici šarže („šarží se rozumí množství druhově totožných jednotek, které byly vyrobeny za stejných podmínek“ - § 2 písm. t) zákona č. 110/1997 Sb.). V daném případě lze předpokládat, že totožné vady bude vykazovat celá šarže, když med jako potravina má konzistenci, která dovoluje zachovat v rámci celé šarže stejné fyzikálně-chemické a smyslové požadavky (na rozdíl např. od výskytu mykotoxinů - produktů plísní, které mají nestejnorodé rozložení v rámci šarže, a proto jsou stanoveny standardizované postupy pro odběr reprezentativního vzorku). V podrobnostech žalovaná odkázala na závěry uvedené na str. 18 napadeného rozhodnutí.

Ze shora uvedeného dle názoru žalované vyplývá, že bylo prokázáno, že v předmětném výrobku byla přítomna medu cizí látka a výrobek tak nemůže splňovat definici medu ve smyslu § 7 písm. a) Vyhlášky.

Ad B. Žalovaná vyjádřila přesvědčení, že v napadeném rozhodnutí dostatečným způsobem zargumentovala, proč v daném případě nebyly použity metody Codexu Alimentarius, na které opakovaně upozorňuje žalobce, nýbrž metoda PM DE01_115 (a): „Examination of Honey – Determination of β - and γ - amylase activity“, tedy „Vyšetření medu – Stanovení obsahu aktivity β - a γ - amyláz“, což je akreditovaná metoda laboratoře Intertek, používaná ke stanovení aktivity medu cizích enzymů, a to beta a gama amylázy. Vzhledem k tomu, že pro odhalení falšování medu přidavkem cizích enzymů do medu nebo přidavkem invertovaných cukrů, které byly získány použitím těchto cizích enzymů, neexistují pravidla EU nebo pravidla nebo protokoly ve smyslu čl. 11 odst. 1 písm. a) nařízení č. 882/2004, byla v daném případě zcela legitimně využita možnost použít v rámci úřední kontroly jinou metodu vhodnou pro zamýšlený účel dle čl. 11 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení. V tomto směru žalovaná odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí (zejména str. 7 a násl.).

Nesouhlasila s tvrzením žalobce, že by si měly protokoly analýz laboratoře Intertek č. 1108020176B a č. 1107280367 ohledně závěru o možném falšování medu navzájem odporovat. Protokol analýzy č. 1107280367 (a č. 1107280367A) se týká izotopové analýzy EA/LC-IRMS (EA= elementar analyzer, LC = liquid chromatography, IRMS = isotope ratio mass spectrometry, čili kapalinová chromatografie ve spojení s hmotnostní spektrometrií izotopových poměrů). Výsledkem tohoto rozboru je závěr, že ve vzorku nebyly detekovány cizí cukry a nebyl zjištěn vyšší než přípustný (+/- 2,1‰) celkový rozdíl hodnot parametru $\delta^{13}\text{C}$ - Delta $\delta^{13}\text{C}$ (max.).¹ V těchto parametrech tak předmětný vzorek vyhověl specifikaci čistého medu.

Protokol analýzy č. 1108020176B se pak týká stanovení jiných parametrů, a to

aktivity cizích amyláz v medu enzymatickou zkouškou za pomoci metody PM DE01_115. Výsledkem tohoto rozboru je závěr, že byla zjištěna výrazná aktivita cizích enzymů beta/gama-amyláz, což mohlo být indikací přidání beta/gama-amyláz nebo invertovaného cukrového sirupu, získaného použitím enzymů. Tento závěr je nutné gramaticky vykládat tak, že zjištěná výrazná aktivita enzymů beta/gama-amyláz je důsledkem toho, že do předmětného medu byly buď přidány přímo enzymy beta/gama-amyláz, nebo invertovaný cukr, resp. invertovaný cukrový sirup (žádné další varianty již z předmětného protokolu analýzy nevyplývají). Žalované není zřejmé, z čeho žalobce dovozuje domněnku, že tato analýza byla pouze orientační. Z protokolu analýzy č. 1108020176B vyplývá jasný závěr, že na základě provedené enzymatické zkoušky předmětný vzorek nevyhověl specifikaci čistého medu

K námitkám žalobce týkajícím se údajného nedodržení požadavků vyhlášky č. 211/2004 Sb. žalovaná uvedla, že SZPI odebrá při úřední kontrole vzorky podle této vyhlášky (a z ní vycházejícího vnitřního předpisu). Vzorky medů jsou odebrány v původním balení, bez porušení obalu. Odebraný vzorek baleného výrobku se vloží do dalšího vhodného obalu, který chrání vzorek před vnějšími vlivy a před jeho poškozením při přepravě. Takto odebraný vzorek inspektor zabalí, zapečetí a označí unikátním číslem vzorku, které je uvedeno na protokolu o odběru vzorku a pod tímto číslem je dále plně identifikován. V daném případě odebrali inspektoři SZPI vzorek potravin dne 20. 7. 2011, o čemž byl pořízen protokol o odběru vzorku č. D003-61030/11/A01. Zde je kontrovaná osoba uvedena prostřednictvím jejího identifikačního čísla s tím, že celý její název vyplývá z Dokladu o kontrole č. D003-61030/11, jehož je protokol o odběru vzorku č. D003-61030/11/A01 přílohou. Právě číslo D003-61030/11/A01 a rovněž název výrobku „ROYAL KITCHEN Med lesní“ jsou také uvedeny na jednotlivých protokolech analýzy laboratoře Intertek, týkajících se předmětné potravin, čímž je dle názoru žalované zajištěna plná identifikace odebraného vzorku a tím i kontrovaná osoba, u níž byl vzorek odebrán. Žalobcem požadované zachycení údajů o prodejci a jeho sídle v protokolech o zkouškách by na přesnost a správnost závěrů laboratorního zkoumání nemělo žádný vliv.

Ohledně požadavků § 11 odst. 3 a 4 vyhlášky č. 211/2004 Sb. pak žalovaná odkázala na str. 10 napadeného rozhodnutí. Setrvala na svém názoru, že měření bylo v daném případě opakované (jednalo se o akreditovanou laboratoř a akreditovanou metodu, kdy z podstaty dané metody je měření vždy opakované) a k provádění souběžných měření ve smyslu § 11 odst. 3 vyhlášky č. 211/2004 Sb. nebyla laboratoř Intertek jako zahraniční laboratoř vycházející primárně z požadavků nařízení č. 882/2004 jako přímo použitelného právního předpisu EU v tomto případě povinna.

K námitce týkající se případného výskytu Metcalfa medu uvedla, že limit aktivity beta/gama-amylázy 10 jednotek/kg (10 U/kg) pro tento typ medů vyplynul z testování laboratoře Intertek na téměř 5 000 vzorcích od roku 2009 (kdy byla metoda vyvinuta). U medu Metcalfa byla vždy prokázána aktivita beta/gama-amylázy v hodnotách nižších než 10 jednotek/kg (< 10 U/kg). Tato hodnota byla v případě vzorku dané potravin překročena dvojnásobně, když bylo zjištěno 21,8 U/kg beta/gama-amylázy, tudíž se v daném případě naprosto jednoznačně nejedná o med ve smyslu ustanovení § 7 písm. a) Vyhlášky. Ostatně ani z označení dané potravin nijak nevyplývá, že by se v tomto případě mělo jednat právě o med Metcalfa a konec konců, měl by to být právě provozovatel potravinářského podniku, který má být

schopný doklady prokázat složení a původ potraviny, kterou uvádí na trh, nikoli pouze účelově teoretizovat o možném původu či složení potraviny, kterou nabízí spotřebitelům.

V souladu s požadavky čl. 5 odst. 2 písm. d), resp. čl. 12 odst. 2 nařízení č. 882/2004 je jedinou podmínkou možnosti využití té které laboratoře k provádění rozborů v rámci úřední kontroly skutečnost, že laboratoř funguje v souladu s normami EN ISO/IEC 17025 „Obecné požadavky na odbornou způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří“ a EN ISO/IEC 17011 „Všeobecné požadavky na akreditační orgány akreditující orgány posuzující shodu“. Relevantnost výsledku analýzy laboratoře je dána tím, že tato splňuje požadavky výše uvedených norem. V lednu 2012 proběhl písemný audit dle čl. 5 odst. 3 nařízení č. 882/2004, na základě jehož výsledků byla potvrzena vhodnost využití německé laboratoře Intertek pro potřeby úřední kontroly potravin (medů). Tato laboratoř je v Jednotném integrovaném víceletém vnitrostátním plánu kontrol ČR jmenována jako laboratoř k provádění rozborů medu. Žalovaná na rozdíl od žalobce zastává názor, že forma pověření a získání souhlasu pověřovaného subjektu ze žalobcem zmiňovaných ustanovení nařízení č. 882/2004 výslovně nevyplývá. Z Jednotného integrovaného víceletého vnitrostátního plánu kontrol ČR a následně z konkrétních objednávek analýz zato zcela jednoznačně vyplývá projev vůle SZPI pověřit danou laboratoř provedením analýz a přinejmenším z toho, že laboratoř Intertek analýzy provedla, je nasnadě, že se svým pověřením souhlasí. Žalovaná si neumí představit, jak by proti vůli nezávislé laboratoře z jiného členského státu mohla tuto pověřit prováděním laboratorních analýz a tyto skutečně od laboratoře obdržet. Námitku, že zmíněná laboratoř nebyla řádně pověřena k provádění daného typu kontrol, v tomto smyslu navíc poprvé uplatněnou až ve fázi řízení před soudem, tak považuje žalovaná za ryze účelovou.

Ad C. K této žalobní námitce žalovaná uvedla, že z hlediska právní teorie je správný delikt protiprávním jednáním, jehož znaky jsou stanoveny zákonem, za které ukládá správní orgán trest stanovený normou správního práva. Vyjádřila přesvědčení, že závěr o tom, že žalobce spáchal správní delikt, když označení potraviny jím uváděné do oběhu názvem „med“ bylo nepravdivé a uvádělo spotřebitele v omyl, a žalobce tak porušil zákaz stanovený v čl. 16 nařízení (ES) č. 178/2002, a naplnil skutkovou podstatu správního deliktu dle § 17 odst. 2 písm. b) zákona o potravinách, je v napadeném rozhodnutí dostatečným způsobem odůvodněn. Námitku, že by v daném případě nebylo prokázáno, že žalobce spáchal správní delikt, tak považovala za nedůvodnou.

Ad D. Žalovaná konstatovala, že med jako potravina je obecně ceněn a spotřebiteli vyhledáván právě pro svůj přírodní charakter a z něj plynoucí vlastnosti. Tento fakt ostatně odráží i formulace ustanovení § 7 písm. a) Vyhlášky, která obsahuje definici medu. Z této definice vyplývá, že se jedná o přírodní potravinu, vznikající přirozenými přírodními postupy. Používání pojmu „čistota“ medu tedy žalovaná neshledává jako matoucí, ale naopak jej považuje za zcela legitimní a vyplývající ze shora uvedené definice.

V dané věci je podle ní nesporné (ani žalobce to nezpochybňuje), že pokud med obsahuje látky nikoli přírodního původu, je tato situace v rozporu s § 10 odst. 1 Vyhlášky, který zakazuje do medu přidávat jakoukoli látku, s výjimkou jiného druhu

medu. Ustanovení § 10 odst. 1 přitom i dle svého zařazení ve Vyhlášce představuje jeden z jakostních požadavků na medy. Pokud se v potravině označené jako med nacházejí příměsi, které by se do ní nemohly přirozeným procesem dostat, jsou pak vlastnosti takové potraviny kompromitovány. V takovém případě nelze dle názoru žalované kontrolní zjištění bagatelizovat na otázku „splnění jakostních parametrů“, když byla zasažena samotná podstata předmětné potraviny. Nesplnění jakostních parametrů není napadeným rozhodnutím žalobci kladeno za vinu.

V dané věci SZPI jako orgán dozoru uložila žalobci v souladu se zákonem opatřeními č. P109-61030/11/D a č. P109-61030/11/C zákaz uvádět předmětnou potravinu do oběhu a opatření k odstranění zjištěných nedostatků. To samozřejmě nevylučuje uložení pokuty ve správním řízení za prokázaný správní delikt, když cílem opatření je včasné zabránění závadnému stavu a ochrana spotřebitelů a obecně cílem pokuty ve správním trestání je represe, trest pachatele za spáchaný správní delikt a zároveň odrazení pachatele správního deliktu (i jiných subjektů) od dalšího páchání protiprávního jednání. Ani této žalobní námitce tak podle názoru žalované nelze přisvědčit.

Závěrem svého vyjádření žalovaná zastala názor, že napadené rozhodnutí je přezkoumatelným rozhodnutím splňujícím (po změnách provedených na základě právního názoru Krajského soudu v Hradci Králové vyjádřeném v jeho rozsudku ze dne 26. 9. 2013, č.j. 30A 84/2012-81) požadavky příslušných ustanovení právních předpisů. Výše sankce je řádně odůvodněna, správní orgány obou stupňů nezneužily meze správního uvážení ani nepostupovaly v rozporu s právními předpisy. Nedošlo k porušení zásady dvojinstančnosti správního řízení, žalobci nebylo odňato právo na řádné projednání věci a povinnost zaplatit sankci mu byla stanovena toliko na základě zákona a v jeho mezích.

Navrhla proto, aby krajský soud žalobu pro její nedůvodnost zamítl.

IV. Jednání soudu

Při jednání soudu dne 12. 5. 2015 zástupce žalobce nejprve zopakoval vznesené žalobní námitky. V návaznosti na to upozornil, že různé správní orgány postupují ohledně zkoumání přítomnosti beta-amylázy a gama-amylázy v medu rozdílně, konkrétně Státní veterinární správa tyto parametry medu nezkontroluje, což doložil jedním rozhodnutím tohoto správního orgánu.

Následně vytkl žalované, že použití nových kontrolních metod a zkoumání obsahu beta a gama-amyláz započalo náhle, bez jakéhokoliv předchozího upozornění. Na podporu svého tvrzení o nezákonnosti takového postupu předložil soudu Směrnici EP a rady č. 2014/63/EU z 15. 5. 2014. Postup kontrolních orgánů považoval proto za porušení zásady legitimního očekávání.

Dále předložil dva protokoly laboratoře Intertek, které se sice týkaly zkoumání jiných vzorků medu, v nichž byla rovněž zjištěna přítomnost beta a gama-amyláz, ale laboratoř přesto uzavřela, že se jedná o čistý med. Dále předložil odpověď žalované na žádost společnosti JSG med, z níž dle jeho názoru plyne, že nesplnění jiných parametrů medu (glycerol, kvasinky) je posuzováno jako porušení kvalitativních

parametrů, zatímco v případě beta a gama-amyláz je z nesplnění těchto parametrů dovozováno, že přezkoumávaná potravina není medem.

Pověřený pracovník žalované neshledal žádné z těchto tvrzení důvodným a prokázaným, postup Státní veterinární správy nekomentoval.

Obě strany sporu tak zůstaly na svých procesních návrzích. Žalobce ale v závěrečném návrhu nově navrhl, že pro případ, že by se soud s žalobními námitkami neztotožnil, nechť uložený trest moderuje a to zejména s přihlédnutím ke zmíněnému porušení zásady legitimního očekávání.

V. Posouzení věci krajským soudem

Krajský soud následně přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy první a druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "s. ř. s"). O věci usoudil následovně.

Krajský soud předně připomíná, že ve věci již v minulosti rozhodoval a to rozsudkem ze dne 26. 9. 2013, č.j. 30A 84/2012-81. Tímto rozsudkem zrušil rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud totiž shledal původní rozhodnutí žalované v některých bodech nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů. Zavázal proto žalovanou, aby přezkoumatelným způsobem odůvodnila, proč v přezkoumávané věci nebylo možno použít harmonizovaných metod AOAC a zda tedy byly naplněny podmínky předpokládané čl. 11 písm. b) Nařízení č. 882/2004 pro použití metody neharmonizované. Dále vytkl žalované, že se nevěnovala dostatečně problematice naplnění požadavků vymezených v § 11 odst. 3 a 4 vyhlášky č. 211/2004 Sb., o metodách zkoušení a způsobu odběru a přípravy kontrolních vzorků, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „vyhláška č. 211/2004 Sb.“), zejména tedy zpochybněním žalobce, že výsledek zkoušky byl výsledkem nejméně dvou souběžných stanovení a že v případě zjištění překročení stanoveného limitu bylo přistoupeno k opakovanému vyšetření. Vyzval také žalovanou k rozhojnění argumentace ohledně závěru, že přirozený výskyt beta-amylázy v medu je vyloučen.

K tomu krajský soud uvádí, že tyto nedostatky žalovaná odstranila a v odůvodnění napadeného rozhodnutí věnovala všem shora uvedeným bodům náležitou pozornost. Žalované rozhodně nelze vytknout, že by se právním názorem krajského soudu neřídila. Z odůvodnění jejího rozhodnutí je patrné, že se s velkou mírou pečlivosti snažila shromáždit a formulovat všechny důvody, které jí vedly ke skutkovým a právním závěrům, které se týkaly předmětných otázek. Napadené rozhodnutí tedy již rozhodně netrpělo v původním zrušujícím rozsudku krajského soudu vytknutou vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů a jeho přezkumu tak žádná relevantní překážka nebránila.

K námitce A :

Posouzení otázky, zda enzym beta amylázy je medu vlastní, resp. přírodní látka, považuje krajský soud pro přezkum zákonnosti napadeného rozhodnutí za rozhodující.

Žalovaná se této problematice věnovala na str. 11 až 13 napadeného rozhodnutí. Reagovala zejména na tvrzení žalobce, že z odborné literatury plyne (žalobce odkazoval například na publikace White J.W., Honey; Advances in Food Research; 1978, Standifer L.N. a kol., Biochemistry nad Microbiology of Pollen Collected by Honey Bees – Apis mellifera – from Almond, Prunus dulcis. II. Protein, Amino Acids and Enzymes; Apidologie 1980), že med přirozeně obsahuje kromě alfa-amylázy také beta-amylázu.

Žalovaná tvrdila, že tyto závěry byly již s ohledem na novější aktuální vědecké publikace překonány. Na podporu svého tvrzení odkázala zejména na odborné periodikum European Food Research and Technology, které publikuje základní a aplikované vědecké poznatky výzkumu potravin od roku 1898 až do současnosti, v němž byla autory z Ústavu chemie potravin University ve Stuttgartu M. Stadelmeierovou a K.-G. Bergnerem v roce 1986 vydána publikace: „Proteine des Bienenhonigs VII. Eigenschaften und Herkunft der Honigamylase“, Zeitschrift für Lebensmittel-Untersuchung und Forschung, („Proteiny včelích medů VII. Vlastnosti a původ amylázy v medu“, Časopis pro výzkum potravin“).

Následně žalovaná přetlumočila obsah tohoto vědeckého pojednání včetně jeho závěru, že izolování amylázy medu, které nebylo v předchozích vědeckých publikacích provedeno, pomohlo jednoznačně objasnit, která amyláza se v medu přirozeně vyskytuje. Byly zkoumány amylázy medu ze tří různých druhů medu a všechny byl alfa-amylázami. Dle žalované tak ani v citované, ani jiné novější vědecké literatuře, nelze dohledat závěr, že by se beta-amyláza v medu přirozeně vyskytovala. Podle ní je tento vědecký názor v současné době jednotný. Na podporu tohoto svého závěru odkázala ještě na závěry publikace z roku 2005 – Sibel Babacan, Arthur G. Rand: „Purification of Amylase from Honey“ („Purifikace amylázy z medu“). Přirozený výskyt beta-amylázy je tak dle žalované v medu vyloučen.

Žalobce naopak přiložil k žalobě překlad části článku odborníka J. W. Whita z roku 2000, v němž jmenovaný naopak možnost přirozeného výskytu beta-amylázy v medu připouští.

Ve vyjádření k žalobě žalovaná znovu namítala zastaralost této teorie a obsáhle citovala z obsahu shora již citované publikace Sibel Babacan, Arthur G. Rand: „Purification of Amylase from Honey“ („Purifikace amylázy z medu“), citaci pak doplnila také obrázkem chromatografie.

Ze shora uvedeného dle krajského soudu plyne jediný možný závěr. Je zřejmé, že problematika přirozeného výskytu beta-amylázy v medu byla a v současné době stále je předmětem vědeckého zkoumání. Nelze přitakat názoru žalované, že z odkazu na jí předložené a citované publikace lze dospět k jednoznačnému závěru, že enzym beta-amylázy přirozenou součástí medu být nemůže. Strana žalující argumentuje jinými vědeckými názory, které dospívají k opaku. Navíc závěry publikací citovaných žalovanou směřují k závěru, že u zkoumaných druhů medu byly jako jeho součást zjištěny toliko enzymy alfa-amylázy. Autoři těchto vědeckých pojednání nekonstatují výslovně (alespoň žalovaná na žádný takový výslovný závěr neodkazuje), že by byl v medu jednoznačně vyloučen

přirozený výskyt beta-amylázy. K tomuto závěru dospěla žalovaná za použití argumentu a contrario.

Trestnost správních deliktů se řídí obdobnými principy jako trestnost trestných činů. Kategorie správních deliktů je totiž kategorií trestního práva v širším slova smyslu. Správní orgán je tak povinen postavit nad vší rozumnou pochybnost najisto, že jednání, které je delikventovi kladeno za vinu, skutečně má všechny znaky skutkové podstaty předmětného správního deliktu. Existuje-li ne zcela nepravděpodobná možnost, že předmětné jednání znaky daného správního deliktu nenaplnuje, nelze delikventa za toto jednání postihnout, neboť je nutno aplikovat zásadu trestního řízení in dubio pro reo.

Důkazní břemeno k prokázání, že předmětné jednání skutečně má nepochybně znaky skutkové podstaty správního deliktu, nese správní orgán. Obviněnému ze správního deliktu k tomu, aby nemohl být za správní delikt postižen, stačí, aby o otázce, že uvedené jednání nenaplnuje nepochybně a nesporně znaky skutkové podstaty správního deliktu, vznikla rozumná pochybnost (srovnej například závěry Nejvyššího správního soudu obsažené v jeho rozsudku ze dne 24. 5. 2006, sp. zn. 2 As 46/2005; všechna rozhodnutí citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na [www. nssoud.cz](http://www.nssoud.cz)).

Správní orgány kladou v přezkoumávané věci žalobci za vinu, že se měl dopustit skutkové podstaty správního deliktu dle ustanovení § 17 odst. 2 písm. b) zákona o potravinách, dle něhož se provozovatel potravinářského podniku dopustí správního deliktu tím, že jiným jednáním, než je uvedeno v písm. a), poruší povinnost stanovenou přímo použitelným předpisem Evropských společenství upravujícím požadavky na potraviny.

Protiprávní jednání žalobce mělo spočívat v tom, že dne 20. července 2011 v provozovně v Hradci Králové, Akademika Bedrny 383, uvedl do oběhu 7 kusů potravin označených mimo jiné jako "ROYAL KITCHEN Med lesní á 500 g s DMT 30. 03. 14, šarže L.30-03.14", které obsahovaly dle Protokolu analýzy č. 1108020176B ze dne 26. 9. 2011 cizí enzym beta/gama-amylázu v množství 21,8 jednotek/kg, když tento enzym se v medu přirozeně nevyskytuje, čímž výše uvedené potraviny nevyhověly specifikaci čistého medu vymezené v § 7 písm. a) vyhlášky č. 76/2003 Sb.; přičemž bylo zjištěno, že ve dnech 4. 4. 2011, 5. 4. 2011 a 6. 4. 2011 bylo žalobcem odebráno a následně také v rámci jeho obchodní sítě uváděno do oběhu dalších 16 409 kusů shora uvedené potraviny. Dle správních orgánů tedy označení dané potraviny názvem „med“ bylo nepravdivé a uvádělo spotřebitele v omyl, čímž došlo k porušení zákazu stanoveného v čl. 16 nařízení č. 178/2002, podle něhož nesmí označování potravin uvádět spotřebitele v omyl.

Podstata sporu tedy spočívá v tom, zda za situace, kdy ve vzorcích předmětné potraviny byla zjištěna přítomnost enzymů beta-amylázy a gama-amylázy, bylo skutečně postaveno najisto, že oba uvedené enzymy nemohou být přirozenou součástí medu, potažmo zda z toho důvodu žalobce označil danou potravinu názvem „med“ nepravdivě a v důsledku toho klamal spotřebitele. K tomu krajský soud dodává, že z Protokolu analýzy č. 1108020176B ze dne 26. 9. 2011 je zřejmá přítomnost parametru „beta/gama amylázy“. Není tedy možno zjistit, zda zkoumaný vzorek obsahoval toliko enzym gama-amylázy (o němž není sporu, že přirozenou součástí medu být nemůže), nebo pouze enzym beta-amylázy nebo oba enzymy současně. Proto považovaly obě strany sporu ve shodě s krajským soudem za

podstatné, zda přirozený výskyt enzymu beta-amylázy je v medu skutečně vyloučen či nikoliv.

Na základě shora uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že správním orgánům se nepodařilo prokázat, že by za současného stavu vědeckého poznání bylo možno postavit zcela najisto, že přirozený výskyt enzymu beta-amylázy je v medu vyloučen. Bylo prokázáno a zjištěno pouze to, že na tuto problematiku panují dosud v odborné veřejnosti rozdílné názory, byť zřejmě začíná převládat stanovisko zastávané žalovanou, tedy že enzym beta-amylázy není přirozenou součástí medu.

Za takto zjištěného skutkového stavu věci (a žalovanou nutno ocenit, že na podporu svého závěru doložila zřejmě v tento okamžik všechny v úvahu přicházející závěry vědeckého poznání v této oblasti) však krajský soud s ohledem na shora uvedené zásady platné pro správní trestání musel přisvědčit názoru žalobce, že není přípustné, aby správní orgán svá zjištění ohledně naplnění skutkové podstaty vytýkaného správního deliktu opřel toliko o jednu z vědeckých teorií, byť za současného stavu vědeckého poznání možná převažující, jejíž závěry ohledně relevantních zjištění jednak nejsou přijímány odbornou veřejností jednoznačně, jednak je možno je vykládat různými způsoby.

Dle krajského soudu tak byla na místě aplikace shora již zmíněné zásady in dubio pro reo, tedy v pochybnostech ve prospěch obviněného. Již jenom z toho důvodu mu proto nezbylo, než zrušit pro nezákonnost jak žalobou napadené rozhodnutí, tak ve smyslu § 78 odst. 3 s. ř. s. také rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo, neboť trpí stejnou vadou.

Krajský soud přes shora uvedené cítí povinnost s ohledem na přezkoumatelnost svého rozsudku vyslovit se, byť způsobem stručnějším, rovněž k důvodnosti zbývajících žalobních námitek, a to bez ohledu na skutečnost, že tyto okolnosti již nejsou způsobilé na jeho shora uvedeném závěru nic změnit.

V rámci žalobní námítky A. se žalobce dotkl rovněž otázky tzv. šarží. Podle § 2 písm. t) zákona o potravinách, se šarží rozumí množství druhově totožných jednotek, které byly vyrobeny za stejných podmínek. Pokud tedy byly u určitého množství výrobku zjištěny vady, je dle krajského soudu zcela na místě postup správních orgánů, pokud do skupiny nevyhovujících výrobků zařadí celou šarži výrobku, neboť lze s vysokou mírou pravděpodobnosti předpokládat, že s ohledem na stejné výrobní podmínky bude celá šarže výrobku vykazovat totožné vady. Tato úvaha by samozřejmě neplatila za situace, pokud by delikvent prokázal opak. Tak tomu ale v přezkoumávané věci nebylo. Žalobce v žalobě nenavrhl ani nezmínil jediný důkaz, který by shora uvedený předpoklad byl způsobilý vyvrátit.

K námitce B :

Při hodnocení otázky použitelnosti metod odběru vzorků a analýz je třeba aplikovat ustanovení článku 11 odst. 1 Nařízení č. 882/2004. To stanoví, že: „1. *Metody odběru vzorků a analýzy používané v rámci úředních kontrol musí být v souladu s příslušnými pravidly Společenství nebo: a) pokud taková pravidla neexistují, s mezinárodně uznanými pravidly nebo protokoly, např. pravidly nebo protokoly, které přijal Evropský výbor pro normalizaci (CEN) nebo které jsou schváleny ve vnitrostátních právních předpisech; nebo b) pokud taková pravidla nebo*

protokoly neexistují, s jinými metodami vhodnými pro zamýšlený účel nebo vyvinutými v souladu s vědeckými protokoly.“

Účastníci řízení se v zásadě shodují v tom, že k mezinárodně uznávaným pravidlům ve smyslu ustanovení čl. 11 písm. a) Nařízení č. 882/2004 patří ty laboratorní metody, které jsou obsaženy v tzv. Codexu Alimentarius, že ohledně zkoumání pravosti medu odkazuje Codex Alimentarius na metody AOAC 977.20 a AOAC 991.41 aktualizované metodami AOAC 998.18 a AOAC 998.12 a že správními orgány použitá metoda PM_DE01 115 v Codexu Alimentarius obsažena není.

Zcela rozdílný názor však mají na to, zda pro použití metody PM_DE01 115 byly splněny podmínky předpokládané čl. 11 písm. b) Nařízení č. 882/2004. Nedostatečné odůvodnění odpovědi na tuto otázku bylo jedním z důvodů, pro které krajský soud zrušil v předchozím řízení rozhodnutí žalované. Vytkl jí mimo jiné, že spolehlivě neobjasnila a nevyargumentovala nutnost použití této metody, například vysvětlením podstaty uvedených laboratorních metod a jejich srovnáním.

V přezkoumávaném rozhodnutí věnovala této problematice žalovaná v reakci na shora uvedené výtky krajského soudu skutečně značnou pozornost. Krajský soud v souvislosti s tím odkazuje zejména na str. 7 až 9 napadeného rozhodnutí. Žalovaná velmi pečlivě vysvětlila, v čem spočívá podstata shora uvedených kodexových metod, které parametry jimi je možno ověřit. Stejně tak vysvětlila, proč žádná z těchto ani žádná jiná z kodexových metod nemůže odhalit přídavek C-3 cukrů, přídavek medu cizích enzymů beta/gama amyláz či přídavek invertovaného cukrového sirupu do medu. Ozřejmila dále podstatu použité metody PM_DE01 115, jakožto akreditované metody laboratoře Intertek.

K těmto odborným argumentům nemá krajský soud žádných výhrad a dle jeho názoru tak žalovaná prokázala, že pro zkoumání přítomnosti enzymu beta/gama amylázy v kontrolovaných vzorcích nebylo možno využít žádnou z metod obsažených v Codexu Alimentarius a že pro použití metody PM_DE01 115 byly splněny podmínky předpokládané čl. 11 písm. b) Nařízení č. 882/2004.

Krajský soud nemohl přisvědčit žalobě ani pokud šlo o námitku, že laboratoř Intertek nebyla správními orgány pro vedení kontrolních analýz řádně pověřena a že neprojevila ani souhlas s takovým pověřením. Naopak musí dát za pravdu žalované v tom, že forma pověření a získání souhlasu pověřovaného subjektu ze žalobcem zmiňovaných ustanovení Nařízení č. 882/2004 výslovně nevyplývá. Uvedená laboratoř je zahrnuta v „Jednotném integrovaném víceletém vnitrostátním plánu kontrol ČR 2010-2012“ a krajský soud neshledává žádného pochybení v tom, že požadavky na provedení kontrolních analýz provádí na základě konkrétních objednávek od správního orgánu, jak uvedla žalovaná. Navazující provedení kontrolní analýzy je pak nutno považovat za souhlas laboratoře Intertek s takovým zadáním. Pokud by laboratoř s pověřením, tedy zadaným úkolem, z nějakého důvodu nesouhlasila, jistě by takový úkol nesplnila.

Za zcela irrelevantní považuje krajský soud námitku týkající se medu typu Metcalfa a stanovení limitu aktivity enzymu beta/gama amyláz u tohoto typu medu. Jak přiléhavě uvedla žalovaná, o takový typ medu v daném případě rozhodně nešlo,

když ani z označení předmětné a zkoumané potraviny provedeného žalobcem nijak nevyplývá, že by se v tomto případě mělo jednat právě o med typu Metcalfa.

Ve shodě se žalovanou není ani krajský soud toho názoru, že by si měly odporovat protokoly analýz laboratoře Intertek č. 1108020176B a č. 1107280367 ohledně závěru o možném falšování medu. Protokol analýzy č. 1107280367 (a č. 1107280367A) se týká izotopové analýzy se zaměřením na detekci cizích cukrů. V parametrech sledovaných touto metodou vzorek obstál, tedy vyhověl specifikaci čistého medu. Protokol analýzy č. 1108020176B se pak týká aktivity cizích amyláz v medu enzymatickou zkouškou za pomoci metody PM DE01_115, tedy kontroly zcela jiného parametru. Skutečnost, že vzorek obstál z hlediska jednoho parametru, nikoliv však z hlediska parametru jiného, je zcela přirozená a rozhodně nezpůsobuje protiklad závěrů jednotlivých analýz.

Komplikovanější se jeví problematika souladu postupu laboratoře Intertek při provádění kontrolní analýzy s ustanoveními § 11 odst. 3 a 4 vyhlášky č. 211/2004 Sb. Krajský soud připomíná, že touto námitkou se žalovaná v předchozím rozhodnutí ve věci téměř nezabývala, což bylo rovněž jedním z důvodů pro vydání zrušujícího rozhodnutí krajského soudu, v němž současně žalovanou zavázal povinností tuto vadu napravit.

Krajský soud si předně nemyslí, že by ustanovení této vyhlášky, která upravuje metody zkoušení a způsobu odběru a přípravy kontrolních vzorků nebyla laboratoř Intertek povinna respektovat a to jenom z toho důvodu, jak odůvodňovala žalovaná, že se se nejedná o laboratoř českou, ale německou. Jednak pro takové odůvodnění nenalezl zákonnou oporu, jednak souhlas s takovým názorem by znamenal založení nerovnosti mezi kontrolovanými subjekty, jejichž vzorky by byly podrobovány analýze v českých laboratořích, a těmi subjekty, jejich vzorky by byly podrobovány analýze v laboratořích zahraničních. Sídlo laboratoře by tak mělo vliv na postup při provádění kontrol, což by v důsledku mohlo vést ke zvýhodnění některých kontrolovaných subjektů nebo naopak k jejich znevýhodnění, což krajský soud považuje s ohledem na základní zásady vymezené v §§ 2 až 8 správního řádu platné pro výkon veřejné správy obecně (viz § 177 odst. 1 správního řádu) za nepřijatelné.

Uzavírá proto, že požadavky zakotvené v § 11 odst. 3 a 4 vyhlášky č. 211/2004 Sb., tedy že výsledek zkoušky byl výsledkem nejméně dvou souběžných stanovení a že v případě zjištění překročení stanoveného limitu je nutno přikročit k opakovanému vyšetření, bylo třeba dodržet a respektovat i při provedení kontrolní analýzy laboratoří Intertek v projednávané věci. Z protokolu analýzy č. 1108020176B, jakož ani z jiných protokolů analýz založených ve správním spise, ale není možno zjistit, zda tomu tak skutečně bylo, zda laboratoř takto opravdu postupovala. Uvedený nedostatek nelze dle krajského soudu přejít tvrzením žalované, že se jednalo o akreditovanou laboratoř a akreditovanou metodu, kdy z podstaty dané metody je měření vždy opakované. Tyto skutečnosti krajský soud nezpochybňuje, nedávají však odpověď na otázku, zda při provádění kontrolní analýzy v daném případě byla ustanovení § 11 odst. 3 a 4 vyhlášky č. 211/2004 Sb. ze strany laboratoře skutečně dodržena, neboť o tom není ve správním spise žádný doklad. K tomu srovnej například závěry obsažené v odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2009, č.j. 4 Ads 163/2008-49, podle nichž vyjde-li správní orgán při

uložení správní sankce za správní delikt z výsledků laboratorního měření, při kterém nebyly dodrženy metody a postupy analýzy zkoumaného vzorku stanovené v § 11 odst. 3 a 4 vyhlášky č. 211/2004 Sb., pak je třeba mít za to, že výsledky měření byly pořízeny v rozporu s právními předpisy a rozhodnutí správního orgánu je nezákonné.

K námitkám C a D:

Podstatou obou uvedených námitek byl názor žalobce, že závěrem zkoumání žalované mohlo být pouze zjištění o přidání jiných látek do medu a tedy nesplnění jakostních požadavků dle § 10 odst. 1 Vyhlášky. Takový výrobek by dle žalobce splňoval definici dle § 7 písm. a) Vyhlášky, toliko jeho jakost by nevyhovovala zákonným požadavkům. V takovém případě ale nelze učinit na základě zjištěných skutečností závěr o nesprávném označení potravin nebo o uvedení spotřebitele v omyl, a nemohlo tedy dojít ke spáchání správního deliktu, který je mu kladen za vinu.

K této otázce se krajský soud vyjadřoval již ve svém několikrát citovaném zrušujícím rozsudku ze dne 26. 9. 2013, č.j. 30A 84/2012-81, v němž uvedl:

„Pokud by (a krajský soud úmyslně volí pro tento okamžik podmiňovací způsob, protože k žalobním námitkám napadajícím správnost takového závěru se vyjádří následně) skutečně k takovému jednání došlo, tedy pokud by bylo zákonným způsobem prokázáno, že Výrobek obsahuje v nadlimitním množství cizí enzymy beta/gama-amyláz (včetně vyjasnění toho, zda beta-amylázy mohou být případně rovněž přírodního původu, resp. že Výrobek obsahoval nesporně také gama-amylázy), tedy pokud by byl nesporným závěr, že Výrobek obsahuje látky nemající přírodní původ, pak by nedošlo pouze k porušení jakostních parametrů medu dle § 10 odst. 1 vyhlášky, jak míní žalobce. Při zjištění takové vady Výrobku by totiž Výrobek nesplňoval ani parametry medu ve smyslu ustanovení § 7 písm. a) Vyhlášky, protože by obsahoval látky nepřirodního charakteru, a nemohl by být z toho důvodu vůbec považován za med. V důsledku takové vady Výrobku by tedy došlo k porušení jak § 10 odst. 1 vyhlášky, tak § 7 písm. a) Vyhlášky. Pokud žalovaná ve výrokové části napadeného rozhodnutí odkázala současně na obě uvedená ustanovení, nebyl takový výrok rozhodnutí zjevně vnitřně rozporný či nesrozumitelný. Naopak, jednalo se o závěr zcela správný a logický. Stejně tak jako i následný závěr žalované, že pokud Výrobek byl jako med označen, došlo k porušení čl. 16 Nařízení, podle něhož aniž jsou dotčena specifitější ustanovení potravinového práva, nesmí označování, propagace a obchodní úprava potravin nebo krmiv, jejich tvar, vzhled nebo balení, použité obalové materiály, způsob jejich úpravy a místo vystavení, jakož i informace poskytované o nich jakýmkoliv médiem uvádět spotřebitele v omyl.“

Na tomto svém závěru nemá krajský soud důvod cokoliv měnit či upravovat.

K námitce porušení zásady legitimního očekávání

Tuto námitku vznesl žalobce až při jednání soudu dne 12. 5. 2015. Porušení této zásady spatřoval ve skutečnosti, že žalovaná započala s použitím nových kontrolních metod a zkoumáním parametru přítomnosti enzymu beta/gama amylázy v medu bez jakéhokoliv přechozího upozornění. Krajský soud však poukazuje na

skutečnost, že správní soudnictví je ovládáno mimo jiné zásadou koncentrace. Dle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Dle § 71 odst. 2 s. ř. s. pak rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body může žalobce jen ve lhůtě pro podání žaloby. Pokud žalobkyně vnesla uvedenou námitku až dne 12. 5. 2015, stalo se tak nepochybně až uplynutí uvedené lhůty. Krajský soud se tedy touto námitkou zabývat nemohl.

Obiter dictum však přesto považuje za vhodné konstatovat, že důvodnosti této námitky by přisvědčit nemohl. Ve skutečnosti, že se správní orgány snaží „držet krok“ s novými metodami falšování potravin a že za tím účelem přistupují k aplikaci nových, dosud nevyužívaných, metod (samozřejmě při dodržení shora vymezených kritérií stanovených v čl. 11 Nařízení č. 882/2004) porušení zásady legitimního očekávání nespatřuje. Stejně tak jako ve skutečnosti, že aplikaci nových metod a zkoumání parametrů dosud nezkoumaných neavizují dopředu kontrolovaným subjektů, neboť to by bylo mnohdy v rozporu se samotným smyslem kontrolní činnosti. Žalobcem zmiňovaná směrnice č. 2014/63/EU pak dopadá dle přesvědčení soudu na zcela jiné případy, nikoliv na kontrolní činnost správních orgánů.

K návrhu žalobce na moderaci trestu

O návrhu žalobce na moderaci uloženého trestu, se kterým přišel až při jednání soudu ve svém závěrečném návrhu, s ohledem na skutečnost, že zrušil žalobou napadené i jemu předcházející správní rozhodnutí, nemusel krajský soud samozřejmě rozhodovat. Přesto však považuje za vhodné se rovněž k této problematice alespoň stručně vyjádřit.

Daným problémem se již zabýval Nejvyšší správní soud a to konkrétně ve svém rozsudku ze dne 30. 11. 2005, č.j. 1 As 30/2004 -821. Z jeho závěrů krajský soud podává:

„Návrh na snížení trestu či na upuštění od něj může žalobce vznést i po uplynutí lhůty k podání žaloby (nebyl by zřejmě připuštěn jen tehdy, pokud by výsledky dosavadního řízení nemohly být podkladem pro řízení o něm – srov. § 95 odst. 2 o. s. ř.). Takový návrh (stejně jako každý jiný žalobní petit) tedy nepodléhá koncentraci ve smyslu § 71 odst. 2 s. ř. s.; to ovšem platí pouze za předpokladu, že je založen na žalobních bodech uplatněných v zákonné dvouměsíční lhůtě. Zde se ukazuje, že možnost vznést tento návrh i po uplynutí zákonné lhůty a soudcovské lhůty podle § 37 odst. 5 s. ř. s. je přece jen více podmíněna správnou formulací žalobních bodů, než je tomu u petitu směřujícího ke zrušení napadeného rozhodnutí. Žalobní petit musí vycházet z řádně uplatněných žalobních bodů; zatímco však podkladem pro návrh na zrušení rozhodnutí a vrácení věci žalovanému správnímu orgánu k dalšímu řízení může být jakýkoli žalobní bod (ať už spočívá na tvrzených vadách řízení nebo hmotněprávní nezákonnosti jakéhokoli ze závěrů žalovaného správního orgánu), podkladem pro návrh na moderaci musí být tvrzení o tom, že trest uložený žalobci je nepřiměřený. Nepostačí tedy zpochybňovat právní základ odpovědnosti: pokud žalobce tvrdí pouze to, že neporušil zákon a že mu nevznikla odpovědnost (žalobní námitky tedy směřují jen proti samotnému posouzení jeho

jednání jako deliktního), nebude se moci později domáhat moderace trestu. Aby tak mohl učinit, musí již v žalobě výslovně napadat nepřiměřenost trestu a své přesvědčení o tom, že správní orgán pochybil při stanovení výše trestu, musí v průběhu řízení před soudem též zdůvodnit.“

Tomu požadavku však v projednávané věci žalobce nedostál, protože žaloba žádnou námitku napadající nepřiměřenost uloženého trestu neobsahovala. Vyhovět návrhu žalobce na moderaci trestu by tedy krajský soud nemohl ani teoreticky.

VI. Náklady řízení

Žalobce byl ve věci úspěšný, a proto má nárok na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

Zástupce žalobce se ve svém závěrečném návrhu zavázal k tomu, že předloží do tří dnů od jednání písemnou specifikaci nákladů řízení. Svému závazku ale nedostál, krajskému soudu nebyla specifikace nákladů řízení žalobce předložena. Musel proto vycházet z obsahu soudního spisu.

Z něho zjistil, že důvodně vynaloženými náklady soudního řízení na straně žalobce byly zaplacený soudní poplatek v celkové výši 3.000,- Kč za žalobní návrh, odměna advokáta a jeho režijní výlohy (viz § 35 odst. 2 s. ř. s.). Ze soudního spisu je zřejmé, že zástupce žalobce učinil ve věci 3 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, písemné podání žaloby, účast při jednání soudu) po 3. 100,- Kč (srovnej § 11 odst. 1 písm. a/ a d/ vyhl. č. 177/1996 Sb., dále § 9 odst. 3 písm.f/ ve spojení s § 7 cit. vyhlášky). Dále má právo na náhradu hotových výdajů za tři úkony právní služby po 300,-- Kč. Cestovné ani náhrada za promeškaný čas účtovány nebyly, krajský soud je tak přiznat nemohl. Jako plátce DPH má zástupce žalobce právo na povýšení náhrady o DPH ve výši 21 % (§ 23a/ zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii). Proto krajský soud zavázal žalovanou povinností žalobci tyto prokázané náklady řízení uhradit k rukám jeho zástupce, který je advokátem (§ 149 odst. 1 občanského soudního řádu za použití § 64 s. ř. s.).

Poučení :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 19. května 2015

JUDr. Jan Rutsch, v.r.
předseda senátu